

برنامه جامع اقدام مشترک

مقدمه و مفاد عمومی

ا. جمهوری اسلامی ایران و گروه 5+1 (چین، فرانسه، آلمان، فدراسیون روسیه، انگلیس و ایالات متحده، و نماینده عالی اتحادیه اروپایی در امور خارجی و سیاست امنیتی)، در مورد این برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) تصمیم گیری نمودند. این برجام بازتاب یک فرآیند گام به گام بوده و مشتمل بر تکالیف متقابل به نحو مندرج در این سند و پیوست های آن می باشد که قرار است توسط شورای امنیت مورد تایید قرار گیرد.

ب. اجرای کامل این برجام موجب حصول اطمینان از ماهیت صرفاً صلح آمیز برنامه هسته ای ایران خواهد شد.

ج. ایران مجدداً تأیید می نماید که هیچگاه و تحت هیچ شرایطی در پی سلاح های هسته ای، تولید و یا به دست آوردن آنها نخواهد بود.

د. اجرای موفقیت آمیز این برجام ایران را قادر خواهد ساخت تا به طور کامل حق خود بر انرژی هسته ای جهت مقاصد صلح آمیز را طبق مواد ذیربط معاهده عدم اشاعه هسته ای و همسو با تعهداتش در آن سند استیفاء نماید و در نتیجه با برنامه هسته ای ایران همچون برنامه هر دولت دیگر غیر دارنده سلاح های هسته ای عضو معاهده عدم اشاعه رفتار خواهد شد.

ه. این برجام موجب لغو جامع کلیه تحریم های شورای امنیت سازمان ملل متحد و همچنین تحریم های چندجانبه و ملی مرتبط با برنامه هسته ای ایران و نیز شامل گام هایی برای ایجاد دسترسی در حوزه های تجارت، فناوری، مالی، و انرژی خواهد شد.

و. گروه 5+1 و ایران مجدداً بر تعهد خود نسبت به اهداف و اصول ملل متحد به نحو مندرج در منشور سازمان ملل متحد تأکید می نمایند.

ز. گروه 5+1 و ایران اذعان می نمایند که معاهده عدم اشاعه هسته ای کماکان مبنای اساسی رژیم عدم اشاعه هسته ای و رکن بنیادین پیگیری خلع سلاح هسته ای و استفاده های صلح آمیز از انرژی هسته ای می باشد.

ح. گروه 5+1 و ایران بر عهده می گیرند که این برجام را با حسن نیت و در فضایی سازنده، بر مبنای احترام متقابل اجرا نمایند، و از هرگونه اقدام مغایر با نص، روح و هدف این برجام خودداری نمایند. گروه 5+1 از تحمیل الزامات مقرراتی

و آئین نامه ای تبعیض آمیز، به جایگزینی تحریم ها و اقدامات محدودیت سازی که مشمول این برجام می شوند، خودداری خواهند ورزید. این برجام بر پایه اجرای برنامه اقدام مشترک (توافق ژنو) که در تاریخ 3 آذرماه 1392 در ژنو مورد توافق قرار گرفت، استوار می گردد.

ط. کمیسیون مشترکی متشکل از گروه 5+1 و ایران به منظور نظارت بر اجرای این برجام تشکیل خواهد شد و وظایف پیش بینی شده در این برجام را ایفا خواهد نمود. کمیسیون مشترک به موضوعات ناشی از اجرای این برجام رسیدگی نموده و مطابق با مفادی که در پیوست مربوطه شرح داده شده است، عمل خواهد کرد.

ی. از آژانس بین المللی انرژی اتمی خواسته خواهد شد تا نسبت به اقدامات داوطلبانه مرتبط با هسته ای به نحو مورد توافق در این برجام، نظارت و راستی آزمایی نماید. از آژانس درخواست خواهد شد که به طور منظم به شورای حکام، و آنگونه که در این برجام مقرر شده است به شورای امنیت اطلاع رسانی نماید. کلیه قواعد و مقررات مربوطه ی آژانس در خصوص حفاظت از اطلاعات توسط کلیه طرف های دخیل به طور کامل رعایت خواهد شد.

ک. کلیه مفاد و اقدامات مندرج در این برجام صرفاً برای اجرای آن بین گروه 5+1 و ایران می باشد و نمی بایست به منزله ی ایجاد رویه برای هیچ دولت دیگری، یا برای اصول بنیادین حقوق بین الملل و حقوق و تعهدات وفق معاهده ی عدم اشاعه هسته ای و سایر اسناد مربوطه، و همچنین اصول و رویه های شناخته شده ی بین المللی تلقی گردد.

ل. به جزئیات فنی اجرای این برجام در پیوست های این سند پرداخته می شود.

م. اتحادیه اروپایی، کشورهای گروه 5+1 و ایران در چارچوب این برجام، به نحو مقتضی در زمینه مصارف صلح آمیز انرژی هسته ای همکاری کرده و در طرح های مربوط به همکاری های هسته ای صلح آمیز که مشترکاً توسط طرفین تعیین می شوند، از جمله از طریق مشارکت آژانس، تعامل خواهند نمود.

ن. گروه 5+1 پیش نویس قطعنامه ای تاییدکننده ی این برجام را برای تصویب به شورای امنیت ارائه خواهد کرد که تاکید می نماید که انعقاد این برجام نشانگر یک دگرگونی بنیادین در بررسی این موضوع توسط شورای امنیت بوده و تمایل شورا برای برقراری یک رابطه جدید با ایران را اعلام می نماید. این قطعنامه شورای امنیت، همچنین لغو تمامی مفاد وضع شده وفق قطعنامه های قبلی شورای امنیت از روز اجرا؛ ایجاد برخی محدودیت های خاص؛ و خاتمه بررسی موضوع هسته ای ایران توسط شورای امنیت سازمان ملل 10 سال پس از روز توافق برجام را مقرر خواهد نمود.

س. مفاد پیش بینی شده در این برجام برای دوره های زمانی مربوطه به شرحی که خواهد آمد و جزئیات آن در پیوست ها ذکر شده است، اجرا خواهد شد.

ع. گروه 5+1 و ایران هر دو سال یک بار، یا در صورت نیاز زودتر، به منظور بازنگری و ارزیابی پیشرفت صورت گرفته، و اتخاذ تصمیمات مقتضی با اجماع، در سطح وزیر دیدار خواهند نمود.

ایران و گروه 5+1 اقدامات داوطلبانه زیر را در چارچوب زمانی که جزئیات آن در این برجام و پیوست های آن تشریح گردیده است، اتخاذ خواهند نمود:

هسته ای

الف- غنی سازی، تحقیق و توسعه غنی سازی، ذخایر

1. طرح بلندمدت ایران شامل برخی محدودیت های مورد توافق در مورد همه ی فعالیت های غنی سازی اورانیوم و فعالیت های مرتبط با غنی سازی اورانیوم، از جمله برخی محدودیت های مشخص در برخی فعالیت های خاص تحقیق و توسعه، برای هشت سال نخست، و به دنبال آن، با یک ضرباهنگ معقول، تکامل تدریجی به سمت مرحله ی بعدی فعالیت های غنی سازی ایران برای اهداف منحصرأ صلح آمیز، به نحو موصوف در پیوست 1 خواهد بود. ایران به تعهد داوطلبانه خود، به نحو شرح داده شده در برنامه بلندمدت غنی سازی و تحقیق و توسعه غنی سازی خود که به عنوان بخشی از اعلامیه ی اولیه ی ایران برای پروتکل الحاقی ارائه خواهد شد پایبند خواهد بود.

2. ایران، در ده سال آغاز به از رده خارج کردن سانتریفیوژهای IR-1 خود خواهد نمود. طی این دوره، ایران ظرفیت غنی سازی خود در نظنز را حداکثر تا ظرفیت غنی سازی اورانیوم تعداد 5060 سانتریفیوژ IR-1 نصب شده نگه خواهد داشت. سانتریفیوژهای اضافی و زیرساخت های غنی سازی مربوطه در نظنز تحت نظارت مستمر آژانس به نحو مشروح در پیوست 1 انبار خواهد شد .

3. ایران تحقیق و توسعه ی غنی سازی را به شیوه ای که به انباشت اورانیوم غنی شده منتج نشود ادامه خواهد داد. تحقیق و توسعه غنی سازی ایران با اورانیوم برای مدت 10 سال شامل صرفا ماشین های IR-4 ، IR-5 ، IR-6 و IR-8 به نحو تشریح شده در پیوست 1 خواهد بود، و ایران به نحو مشخص شده در پیوست یک در سایر فناوری های جداسازی ایزوتوپ برای غنی سازی اورانیوم وارد نخواهد شد. ایران به تست دستگاه های IR-6 و IR-8 ادامه خواهد داد، و در میانه سال هشتم، تست تا سی دستگاه ماشین IR-6 و IR-8 را به نحو مشخص شده در پیوست 1 آغاز خواهد کرد.

4. همچنان که ایران سانتریفیوژهای IR-1 را از رده خارج می نماید، به جز نحوه مندرج در پیوست 1 اقدام به ساخت یا سرهم کردن سانتریفیوژ نخواهد کرد، و سانتریفیوژهای از کار افتاده را با نوع مشابه جایگزین خواهد نمود. ایران تولید دستگاه های سانتریفیوژ پیشرفته را صرفا برای فعالیت های مشخص شده در این برجام صورت خواهد داد. از پایان سال هشتم، و به نحو مندرج در پیوست 1، ایران آغاز به ساخت تعداد مورد توافقی از دستگاه های سانتریفیوژ IR-6 و IR-8

بدون روتورز نموده و تمامی دستگاه های تولید شده را در نطنز، تا زمانی که بر اساس برنامه بلندمدت ایران مورد نیاز واقع شوند، تحت نظارت مستمر آژانس انبار خواهد نمود.

5. ایران بر اساس برنامه بلندمدت خود، برای 15 سال، فعالیت های مرتبط با غنی سازی اورانیوم، از جمله تحقیق و توسعه ی تحت نظارت پادمانی خود را صرفا در تاسیسات غنی سازی نطنز انجام خواهد داد، سطح غنی سازی اورانیوم خود را تا سقف 3/67 درصد نگه خواهد داشت، و، در فردو، از هرگونه غنی سازی اورانیوم و تحقیق و توسعه غنی سازی اورانیوم و از نگاهداری هرگونه مواد شکافت پذیر خودداری خواهد ورزید.

6. ایران تاسیسات فردو را به یک مرکز هسته ای، فیزیک و فن آوری تبدیل خواهد نمود. همکاری بین المللی از جمله به شکل سرمایه گذاری های مشترک علمی در حوزه های تحقیقاتی مورد توافق ایجاد خواهد شد. 1044 ماشین IR-1 در قالب شش آبشار در یک بال در تاسیسات فردو باقی خواهد ماند. دو عدد از این آبشارها به همراه زیرساخت های مربوطه بدون اورانیوم به چرخش ادامه خواهد داد و از جمله از طریق اصلاح مقتضی زیرساخت ها، برای تولید ایزوتوپ های پایدار منتقل خواهد شد. چهار آبشار دیگر به همراه کلیه ی زیرساخت های مربوطه به صورت ساکن باقی خواهند ماند. کلیه سانتریفیوژهای دیگر و زیرساخت های مرتبط با غنی سازی جمع آوری و تحت نظارت مستمر آژانس به نحو مشخص شده در پیوست 1 انبار خواهد شد.

7. طی این مدت پانزده سال، و همچنان که ایران به طور تدریجی به سمت رسیدن به استانداردهای بین المللی کیفیت برای سوخت تولیدی در ایران حرکت می کند، ذخایر اورانیوم خود را به 300 کیلوگرم هگزافلوراید اورانیوم غنی شده تا 3/67 درصد یا معادل آن در سایر اشکال شیمیایی محدود خواهد کرد. مقادیر اضافه بر این میزان براساس قیمت های بین المللی و در عوض دریافت هگزافلوراید اورانیوم طبیعی تحویل داده شده به ایران، به فروش رسیده و به خریدار بین المللی تحویل داده خواهد شد، یا به سطح اورانیوم طبیعی ترقیق خواهد گردید. اورانیوم غنی شده موجود در مجتمع های سوخت تولید شده از روسیه یا سایر منابع، برای استفاده در راکتورهای هسته ای ایران، اگر شرایط مندرج در پیوست 1 را دارا باشد، در زمره این 300 کیلوگرم ذخیره UF6 فوق الذکر محاسبه نخواهد شد. کمیسیون مشترک از کمک به ایران، از جمله به نحو مقتضی از طریق همکاری های فنی آژانس، حمایت خواهد نمود تا سوخت هسته ای تولید شده توسط ایران حائز استانداردهای کیفی بین المللی گردد. کلیه اکسید اورانیوم باقی مانده غنی شده بین 5 تا 20 درصد به منظور استفاده در راکتور تحقیقاتی تهران به سوخت تبدیل خواهد شد. هر گونه سوخت اضافی مورد نیاز راکتور تحقیقاتی تهران، با نرخ بازارهای بین المللی در دسترس ایران قرار خواهد گرفت.

ب- اراک، آب سنگین، باز-فرآوری

8. ایران مبادرت به بازطراحی و بازساخت یک راکتور تحقیقاتی آب سنگین مدرنیزه شده در اراک بر اساس طراحی اولیه مورد توافق و در قالب یک همکاری بین المللی که طراحی نهایی آن را نیز تصدیق خواهد کرد، خواهد نمود که با استفاده از سوخت غنی شده تا 3.67 درصد فعالیت خواهد کرد. این راکتور تحقیقات هسته ای صلح آمیز و تولید رادیو ایزوتوپ برای مقاصد پزشکی و صنعتی را پشتیبانی خواهد کرد. راکتور بازطراحی شده و بازسازی شده اراک پلوتونیوم در سطح تسلیحاتی تولید نخواهد کرد. کلیه فعالیت ها برای بازطراحی و ساخت مجتمع های سوخت برای راکتور بازطراحی شده، بجز برای نخستین بارگذاری سوخت، در ایران انجام خواهد گرفت. همه سوخت مصرف شده در اراک برای دوره ی عمر راکتور به خارج از ایران منتقل خواهد شد. این مشارکت بین المللی مشتمل بر کشورهای مشارکت کننده ی گروه 1+5، ایران و سایر کشورهایی که طرفین ممکن است مشترکا تعیین کنند، خواهد بود. ایران به عنوان مالک و مدیر پروژه، نقش راهبری را ایفا خواهد نمود و گروه پنج بعلاوه یک و ایران قبل از روز اجرای توافق، یک سند رسمی که مسئولیت هایی که اعضای پنج بعلاوه یک برعهده خواهند گرفت را مشخص خواهد نمود، منعقد می نمایند.

9. ایران برنامه دارد که با همکاری گسترده تر بین المللی شامل تضمین عرضه سوخت، همگام با روندهای پیشرفت فناوری بین المللی در اتکاء بر آب سبک برای راکتورهای تحقیقاتی و تولید برق آینده خود، حرکت نماید.

10. به مدت 15 سال، راکتور آب سنگین دیگر یا انباشت آب سنگین در ایران نخواهد بود. همه آب سنگین اضافی برای صادرات در بازارهای بین المللی عرضه خواهد شد.

11. ایران قصد دارد همه سوخت مصرف شده کلیه راکتورهای هسته ای تحقیقاتی و قدرتی فعلی و آینده خود را برای پسمانداری یا اقدامات بعدی، آنگونه که در قراردادهایی که به نحو صحیح با طرف دریافت کننده منعقد خواهد شد، از کشور خارج کند.

12. به جز فعالیت های جداسازی با هدف تولید رادیوایزوتوپ های پزشکی و صنعتی از نمونه های تابش دیده ی اورانیوم غنی شده، ایران به مدت 15 سال وارد بازفرآوری یا ساخت تاسیسات قادر به بازفرآوری سوخت مصرفی، یا فعالیت های تحقیق و توسعه ی بازفرآوری که منتج به ایجاد قابلیت بازفرآوری سوخت مصرفی شود، نگردیده و پس از این مدت نیز قصد چنین کاری را ندارد.

ج. شفافیت و اقدامات اعتمادساز

13. ایران، منطبق با اختیارات مربوطه ی رئیس جمهور و مجلس (پارلمان)، وفق ماده 17 (ب) پروتکل الحاقی به موافقتنامه جامع پادمان خود، این پروتکل را به صورت موقتی اجراء، و اقدام به تصویب آن در چارچوب زمانی پیش بینی شده در پیوست 5 کرده، و کد 3/1 اصلاحی ترتیبات فرعی بر موافقتنامه پادمان خود را به طور کامل اجرا خواهد نمود.

14. ایران «نقشه راه برای رفع ابهام از مسائل مورد اختلاف حال و گذشته» مورد توافق با آژانس، شامل ترتیباتی برای پرداختن به مسائل مورد نگرانی حال و گذشته ی مربوط به برنامه هسته ای ایران مندرج در ضمیمه گزارش مورخ 8 نوامبر 2011 آژانس (GOV/2011/65) ، را کاملاً اجرا خواهد نمود. اجرای کامل فعالیت هایی که ایران بر اساس این نقشه راه برعهده می گیرد تا 15 اکتبر 2015 تکمیل خواهد شد و متعاقباً مدیرکل تا 15 دسامبر 2015 ارزیابی نهایی خود پیرامون حل و فصل تمامی مسائل اختلافی باقی مانده ی گذشته و حال را به شورای حکام ارائه خواهد نمود، و فارغ از صلاحیت شورای حکام، کشورهای پنج بعلاوه یک به عنوان اعضای شورای حکام قطعنامه ای را برای اتخاذ اقدامات لازم، با هدف بسته شدن این موضوع، به شورای حکام ارائه خواهند کرد.

15. ایران به آژانس اجازه خواهد داد که بر اجرای اقدامات داوطلبانه فوق الذکر برای دوره های زمانی مربوطه و نیز اجرای تدابیر شفافیت ساز به شرح مندرج در این برجام و پیوست های آن نظارت نماید. این اقدامات شامل: حضور بلندمدت آژانس در ایران؛ نظارت آژانس بر کنسانتره سنگ معدن اورانیوم تولیدی توسط ایران در همه کارخانه های تغلیظ سنگ معدن اورانیوم به مدت 25 سال؛ نظارت و مراقبت در مورد روتورزها و بیلوزهای سانتریفیوژ به مدت 20 سال؛ استفاده از فنآوری های مدرن تأیید شده و گواهی شده توسط آژانس از جمله دستگاه سنجش میزان غنی سازی به صورت مستقیم، و مهر و موم های الکترونیک؛ و یک سازوکار قابل اتکا برای اطمینان از رفع سریع نگرانی های آژانس در زمینه دسترسی به مدت 15 سال، به شرح مندرج در پیوست 1.

16. ایران به فعالیت هایی که به توسعه تجهیزات انفجاری هسته ای منجر می تواند شود شامل فعالیت های متالورژی اورانیوم و پلوتونیوم به نحو مشخص شده در پیوست 1، از جمله در سطح تحقیق و توسعه، مبادرت نخواهد نمود.

17. ایران با کانال خریدی که جزئیات آن در این برجام، به شرح مندرج در پیوست 5، آمده و مورد تایید قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل خواهد بود همکاری نموده و مطابق آن عمل خواهد کرد.

تحریم ها

18. قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد که برجام را تایید خواهد نمود تمام مفاد قطعنامه های قبلی شورای امنیت در خصوص موضوع هسته ای ایران - 1696 (2006)، 1737 (2006)، 1747 (2007)، 1803 (2008)، 1835 (2008)، 1929 (2010) و 2224 (2015) را همزمان با اجرای اقدامات توافق شده ی مرتبط با هسته ای توسط ایران، راستی آزمایی شده توسط آژانس، به نحو مشخص شده در پیوست 5 لغو خواهد کرد و محدودیتهای خاصی را به نحو مشخص شده در پیوست 2 برقرار خواهد نمود؛

19. اتحادیه اروپایی همه مفاد «مقررات اتحادیه اروپایی» را، آنگونه که موخرا اصلاح شده است، که کلیه تحریم های اقتصادی و مالی مرتبط با هسته ای را اجرائی می سازد، از جمله فهرست افراد مشخص شده ی مربوطه، همزمان با اجرای اقدامات توافقی شده ی مرتبط با هسته ای توسط ایران، به نحو مشخص شده در پیوست 5، که توسط آژانس راستی آزمایی شده باشد، لغو خواهد کرد، و (این لغو) شامل تمامی تحریمها و تدابیر محدودکننده در حوزه های زیر، که در پیوست 2 تشریح شده، خواهد بود:

الف- نقل و انتقالات مالی بین اشخاص و نهادهای اروپایی، از جمله موسسات مالی، و اشخاص و نهادهای ایرانی از جمله موسسات مالی؛

ب- فعالیت های بانکی، شامل ایجاد روابط کارگزاری بانکی جدید و افتتاح شعب و بانکهای تابعه بانکهای ایرانی در قلمرو کشورهای عضو اتحادیه؛

ج- ارائه خدمات بیمه و بیمه اتکائی؛

د- ارائه خدمات پیام رسانی مالی (از جمله سوئیفت) برای افراد و اشخاص حقوقی نامبرده شده در الحاقیه ی 1 پیوست 2 شامل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و موسسات مالی ایرانی؛

ه- حمایت مالی از تجارت با ایران (اعتبارات صادراتی، تضامین، یا بیمه)؛

و- تعهد به پرداخت وام های بلاعوض، خدمات مالی و وام های ترجیحی به دولت ایران؛

ز- معاملات راجع به اوراق مشارکت دولت ایران و اوراق تضمین شده توسط دولت؛

ح- واردات و حمل نفت، فراورده های نفتی، گاز و فرآورده های پتروشیمی ایرانی؛

ط- صادرات تجهیزات یا تکنولوژی کلیدی برای بخش های نفت، گاز و پتروشیمی؛

ی- سرمایه گذاری در حوزه های نفت و گاز و پتروشیمی؛

ک- صادرات تجهیزات و تکنولوژی کلیدی صنایع دریایی؛

ل- طراحی و ساخت کشتی های باری و تانکرهای نفتی؛

م- ارائه خدمات پرچم و تعیین وضعیت (classification)؛

ن- دسترسی به فرودگاه های اتحادیه اروپایی برای هواپیماهای باری ایرانی؛

س-صادرات طلا، فلزات گرانبها و الماس؛

ع- تحویل مسکوکات و اسکناس ایرانی؛

ف- صادرات گرافیت، فلزات خام و نیمه ساخته مانند آلومینیوم و فولاد و صادرات نرم افزار برای یکپارچه سازی فرآیندهای صنعتی؛

ذ- لغو فهرست اشخاص حقیقی، حقوقی و نهادها (مسدود شدن اموال و ممنوعیت ویزا) مذکور در الحاقیه یک پیوست شماره 2 و؛

ق- خدمات تبعی برای هر یک از گروه های فوق .

20. اتحادیه اروپایی 8 سال پس از روز توافق برجام یا زمانی که آژانس به نتیجه گیری گسترده تر رسیده باشد که تمام مواد هسته ای در ایران در فعالیت های صلح آمیز باقی می ماند، هرکدام که زودتر حاصل شود، تمامی مفاد «مقررات اتحادیه اروپایی» را که تحریمهای مرتبط با عدم اشاعه را اجرایی می سازد، از جمله فهرست های اسامی، لغو خواهد کرد.

21. ایالات متحده منطبق با این برجام اعمال تحریم های مشخص شده در پیوست 2 را با اثربخشی همزمان با اجرای اقدامات توافق شده ی مرتبط با هسته ای توسط ایران به نحو مشخص شده در پیوست 5، که توسط آژانس راستی آزمایی شده باشد، متوقف ساخته و به این توقف ادامه خواهد داد. این تحریمها شامل حوزه های زیر، به نحوی که در پیوست دو تشریح شده می گردد:

الف. معاملات مالی و بانکی با بانک ها و موسسات مالی ایرانی مشخص شده در پیوست 2، از جمله بانک مرکزی ایران و افراد و موجودیت هایی که به عنوان دولت ایران در Specially Designated National and Blocked Person مشخص شده اند، به نحوی که در الحاقیه 3 پیوست 2 آمده است (شامل افتتاح و نگهداری حساب های واسطه نزد موسسات مالی غیرآمریکایی، سرمایه گذاری، خرید و فروش ارز و افتتاح اعتبارات اسنادی)؛

ب. معاملات به ریال ایران؛

ج. ارائه اسکناس دلار آمریکایی به دولت ایران؛

د. محدودیت های تجارت دوجانبه بر درآمدهای ایران در خارج از کشور شامل محدودیت ها بر نقل و انتقال درآمدها؛

ه. خرید، پذیره نویسی یا تسهیل معاملات راجع به دیون حاکمیتی ایران شامل اوراق قرضه دولتی؛

و. خدمات پیام رسانی مالی به بانک مرکزی ایران و موسسات مالی ایرانی به نحو مندرج در الحاقیه شماره 3 پیوست 2؛

ز. خدمات بیمه ای یا بیمه اتکائی؛

ح. (توقف) تلاش برای کاهش فروش نفت ایران؛

ط. سرمایه گذاری شامل مشارکت در سرمایه گذاری های مشترک، کالا، خدمات، اطلاعات، فناوری و دانش و کمک فنی برای بخش های نفت، گاز و پتروشیمی؛

ی. خرید، تحصیل، فروش، حمل و نقل یا بازاریابی نفت، محصولات پتروشیمی یا گاز طبیعی از ایران؛

ک. صادرات، فروش یا عرضه فراورده های نفتی تصفیه شده و فراورده های پتروشیمی به ایران؛

ل. معاملات در حوزه انرژی ایران؛

م. معاملات با بخشهای کشتیرانی و کشتی سازی و عاملان بنادر ایران؛

ن. خرید و فروش طلا و سایر فلزات گرانبها؛

س. خرید و فروش گرافیت، فلزات خام یا نیمه ساخته مانند آلومینیوم، فولاد، زغال سنگ و نرم افزار برای یکپارچه سازی فرآیندهای صنعتی؛

ع. فروش، عرضه یا انتقال کالاها و خدمات مورد استفاده در ارتباط با بخش خودروسازی ایران؛

ف. تحریم های راجع به خدمات تبعی در مورد هریک از گروه های فوق؛

ذ. برداشتن نام افراد و اشخاص حقیقی و حقوقی به شرح مندرج در الحاقیه 3 پیوست 2 از فهرست SDN؛ یا لیست اشخاص تحریمی غیر SDN؛

ق. لغو دستورات اجرایی 13574، 13590، 13622، و 13645 و بخشهای 5 تا 7 و 15 دستورالعمل اجرایی 13628؛

22. ایالات متحده، به نحو مشخص شده در پیوست 2 و منطبق با پیوست 5، اجازه فروش هواپیماهای مسافری و قطعات و خدمات مربوطه به ایران؛ مجوز اینکه اشخاص غیرآمریکایی که در مالکیت یا کنترل اشخاص آمریکایی هستند،

به نحو منطبق با این برجام با ایران مشارکت نمایند؛ و مجوز واردات فرش و مواد غذایی از مبدا ایران به آمریکا را صادر خواهد نمود .

23. هشت سال پس از روز توافق، یا در زمانی که آژانس به نتیجه گیری گسترده تر خود مبنی بر اینکه مواد هسته ای در ایران در فعالیتهای صلح آمیز باقی می ماند، هر کدام که زودتر باشد، ایالات متحده اقدام قانونی مقتضی را برای لغو، یا تغییر به منظور اجرایی کردن لغو تحریم های مشخص شده در پیوست 2 در خصوص دستیابی به اقلام و خدمات مرتبط با هسته ای برای فعالیت های هسته ای مندرج در این برجام، منطبق با رویکرد ایالات متحده نسبت به سایر دولتهای غیردارنده ی سلاح هسته ای تحت معاهده عدم اشاعه پی خواهد گرفت.

24. اتحادیه اروپایی، کشورهای آلمان، انگلیس و فرانسه و نیز ایالات متحده فهرست کامل و جامعی از تحریم ها یا اقدامات محدودیت ساز مرتبط با هسته ای را مشخص می نمایند و آنها را منطبق با پیوست 5 لغو خواهند نمود. پیوست 2 همچنین اثرات لغو تحریم ها را از زمان «روز اجرا» مشخص خواهد نمود. چنانچه در هر زمانی پس از روز اجرا ایران بر این اعتقاد باشد که هر تحریم یا اقدام محدودیت ساز مرتبط با هسته ای دیگری از یک عضو 1+5 در حال ممانعت از اجرای کامل لغو تحریم ها به نحو تشریح شده در این برجام است، عضو ذیربط برجام با هدف فیصله موضوع با ایران مشورت خواهد نمود و چنانچه توافق داشته باشند که لغو این تحریم یا اقدام محدودیت ساز مناسب می باشد، عضو مربوطه ی برجام اقدام مقتضی را به عمل خواهد آورد. در صورتی که قادر به فیصله این موضوع نباشند، ایران یا هر عضو گروه 1+5 می توانند موضوع را به کمیسیون مشترک ارجاع نمایند.

25. چنانچه قانونی در سطح ایالتی یا محلی در ایالات متحده مانع از اجرای لغو تحریم های مشخص شده در این برجام شود، ایالات متحده، با در نظر گرفتن تمامی اختیارات موجود، گامهای مقتضی را به منظور تحقق اجرای مزبور اتخاذ خواهد نمود. ایالات متحده به طور فعال، مقامات در سطح ایالتی یا محلی را تشویق خواهد کرد که تغییرات در سیاست ایالات متحده منعکس شده در لغو تحریم های وفق این برجام را در نظر داشته و از اقداماتی که با این تغییر در سیاست همخوانی ندارد خودداری نمایند.

26. اتحادیه اروپایی از بازگرداندن یا تحمیل مجدد تحریم هایی که اجرای آنها را وفق این برجام لغو کرده است، خودداری می نماید، فارغ از فرآیند حل و فصل اختلافات پیش بینی شده در این برجام. هیچ گونه تحریم جدید هسته ای شورای امنیت و هیچ گونه تحریم جدید اتحادیه اروپایی وجود نخواهد داشت. ایالات متحده، با حسن نیت، نهایت تلاش خود را برای دوام این برجام و پیشگیری از ایجاد تداخل در تحقق متمتع شدن ایران از لغو تحریم های مشخص شده در پیوست دو به عمل خواهد آورد. دولت ایالات متحده، در چارچوب اختیارات قانونی رئیس جمهور و کنگره، از بازگرداندن یا تحمیل مجدد تحریم های مشخص شده در پیوست 2 که اعمال آنها را وفق این برجام متوقف کرده است، خودداری می نماید، فارغ از فرآیند حل و فصل اختلافات پیش بینی شده در این برجام. دولت ایالات متحده، در چارچوب اختیارات قانونی رئیس جمهور و کنگره، از اعمال تحریم های جدید مرتبط با هسته ای خودداری خواهد کرد. ایران اعلام کرده است که

تحمیل چنین تحریم های جدید مرتبط با هسته ای را به منزله مبنایی برای توقف کلی یا جزیی اجرای تعهدات خود وفق این برجام، تلقی خواهد نمود.

27. گروه 5+1 به منظور تضمین شفافیت و کارآمدی در ارتباط با لغو تحریم ها وفق این برجام، تدابیر اداری و آئین نامه های اجرایی کافی را تمهید خواهند کرد. اتحادیه اروپایی و دولتهای عضو و همچنین ایالات متحده دستورالعمل های مرتبط را صادر خواهند نمود و در خصوص جزئیات تحریم ها یا اقدامات محدودیت سازی که به موجب این برجام لغو شده اند، بیانیه هایی را که در دسترس عموم باشد، منتشر خواهند کرد. اتحادیه اروپایی و دولت های عضو و ایالات متحده متعهد هستند که در خصوص محتوای این دستورالعمل ها یا بیانیه ها با ایران به صورت منظم و بنا به اقتضاء مشورت نمایند.

28. گروه 5+1 و ایران متعهد هستند که این برجام را با حسن نیت و در فضایی سازنده، بر مبنای احترام متقابل اجرا نمایند و از هرگونه اقدام مغایر با نص، روح و نیت این برجام که اجرای موفقیت آمیز آن را مختل سازد، خودداری کنند. مقامات ارشد دولتی در گروه 5+1 و ایران تمام تلاش خود را برای اجرای موفقیت آمیز این برجام، از جمله در بیانات عمومی خود، به کار خواهند بست. گروه 5+1 کلیه اقدامات لازم را برای لغو تحریم ها به نحو مقتضی به عمل خواهند آورد، و از تحمیل مقررات آئین نامه ای استثنائی یا تبعیض آمیز و الزامات شکلی به جای تحریم ها و اقدامات محدودیت ساز تحت پوشش این برجام، خودداری می ورزند.

29. اتحادیه اروپایی و دولتهای عضو و همچنین ایالات متحده، منطبق با قوانین خود، از هرگونه سیاست با هدف خاص تاثیرگذاری خصمانه و مستقیم بر عادی سازی تجارت و روابط اقتصادی با ایران، در تعارض با تعهداتشان مبنی بر عدم اخلال در اجرای موفقیت آمیز این برجام خودداری خواهند کرد.

30. گروه 5+1 هیچ تحریم یا اقدام محدودیت سازی را نسبت به افراد و یا نهادها به دلیل مبادرت به فعالیت هایی که مشمول لغو تحریم های مندرج در این برجام شده است، اعمال نخواهند کرد مشروط بر اینکه این فعالیت ها با سایر قوانین و مقررات جاری گروه 5+1 منطبق باشد. به دنبال لغو تحریم ها وفق این برجام به نحو مشخص شده در پیوست 2، تحقیقات در دست رسیدگی در خصوص نقض های احتمالی تحریم ها و/یا اقدامات محدودیت ساز می تواند طبق قوانین ملی مربوطه مورد بازبینی واقع شود.

31. منطبق با زمان بندی مشخص شده در پیوست 5، اتحادیه اروپایی و دولتهای عضو آن اجرای اقدامات قابل اعمال نسبت به افراد و نهادهای فهرست شده، از جمله بانک مرکزی ایران و سایر بانک ها و موسسات مالی ایرانی را به نحو تفصیل یافته در پیوست 2 و ملحقات آن لغو خواهد نمود. منطبق با زمان بندی تعیین شده در پیوست 5، ایالات متحده برخی نهادها و افراد موردنظر را از فهرست SDN و برخی نهادها و افراد موردنظر را از فهرست Foreign Sanctions Evaders خارج خواهد کرد که تفصیل آن در پیوست 2 و ملحقات آن آمده است.

32. اتحادیه اروپایی و کشورهای گروه 1+5 و شرکای بین المللی با ایران در پروژه های مشترک در زمینه فن آوری هسته ای صلح آمیز از جمله نیروگاه هسته ای، راکتورهای تحقیقاتی، تولید سوخت، تحقیق و توسعه پیشرفته مشترک مورد توافق همانند گداخت هسته ای، ایجاد مرکز پزشکی هسته ای منطقه ای با فن آوری های پیشرفته روز، آموزش افراد، ایمنی و امنیت هسته ای، و حفاظت محیط زیستی، به نحو مندرج در پیوست 3، از جمله از طریق پروژه های همکاری فنی آژانس، تعامل خواهند کرد. آنان تدابیر لازم برای اجرای این پروژه ها را به نحو مقتضی اتخاذ خواهند نمود.

33. گروه 1+5 و ایران در خصوص گام های لازم برای تضمین دسترسی ایران در حوزه های تجارت، فن آوری، مالی و انرژی توافق خواهند کرد. اتحادیه اروپایی حوزه های ممکن برای همکاری بین اتحادیه اروپایی، دولت های عضو و ایران را بررسی بیشتر خواهد نمود، و در این چارچوب بهره گیری از ابزارهای ممکن همانند اعتبارات صادراتی به منظور تسهیل تجارت، تامین اعتبار پروژه ها و سرمایه گذاری در ایران را بررسی خواهد کرد.

برنامه اجرایی

34. ایران و گروه 1+5 تعهدات خود وفق برجام را بر اساس توالی مشخص شده در پیوست 5 اجرا خواهند کرد. نقاط عمده برای اجرا به شرح زیر می باشد:

الف. روز نهایی شدن، تاریخی است که در آن مذاکرات این برجام میان گروه 1+5 و ایران جمع بندی شده، و بی درنگ به دنبال آن، قطعنامه بی که این برجام را تایید می نماید به شورای امنیت سازمان ملل برای تصویب بدون تاخیر تسلیم خواهد شد.

ب. روز توافق، نود روز پس از تایید این برجام توسط شورای امنیت سازمان ملل متحد، یا تاریخ مقدماتی که با رضایت متقابل اعضای برجام تعیین شود خواهد بود که در آن، این برجام و تعهدات مندرج این برجام از تاثیر برخوردار خواهند شد. از این روز، اعضاء برجام آغاز به فراهم آوردن ترتیبات و تمهیدات لازم برای اجرای تعهدات خود وفق برجام خواهند نمود.

ج. روز اجرا، زمانی است که در آن، همزمان با گزارش آژانس مبنی بر راستی آزمایشی اجرای تدابیر مرتبط با هسته ای ایران به نحو مندرج در بخش های 14.1 تا 14.12 پیوست 5، اتحادیه اروپایی و ایالات متحده به ترتیب اقدامات مشروحه در بخشهای 15 و 16 پیوست 5 را انجام داده و منطبق با قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل، اقدامات شرح داده شده در بخش 17 پیوست 5 در سطح سازمان ملل متحد انجام می شود.

د. روز انتقالی، هشت سال پس از روز توافق خواهد بود، یا تاریخی که مدیرکل آژانس گزارشی ارائه نماید دال بر اینکه آژانس به نتیجه گیری گسترده تر خود مبنی بر اینکه تمام مواد هسته ای در ایران در فعالیت های صلح آمیز باقی می ماند، هرکدام زودتر باشد. در آن روز، اتحادیه اروپایی و ایالات متحده به ترتیب اقدامات مشروحه در بخشهای 20 و 21

پیوست 5 را انجام داده، و منطبق با قطعنامه شورای امنیت، اقدامات شرح داده شده در بخش 22 پیوست 5 در سطح سازمان ملل متحد صورت خواهد پذیرفت و ایران، منطبق با اختیارات قانونی رییس جمهور و مجلس، تصویب پروتکل الحاقی را پیگیری خواهد نمود.

ه. روز خاتمه قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد، روزی است که در آن، قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد که این برجام را تایید می نماید، منطبق با شرایط خود خاتمه می یابد، که این روز ده سال از زمان روز توافق خواهد بود، مشروط به اینکه مفاد قطعنامه های قبلی بازگردانده نشده باشد. در آن روز، اتحادیه اروپایی اقدامات شرح داده شده در بخش 25 پیوست 5 را به انجام می رساند.

35. توالی و نقاط عمده درج شده در بالا و در پیوست 5، فارغ از مدت ذکر شده در این برجام برای تعهدات برجام می باشد.

ساز و کار حل و فصل اختلافات

36. چنانچه ایران معتقد باشد که هر یک یا کلیه گروه 1+5 تعهدات خود را رعایت ننموده اند، ایران می تواند موضوع را به منظور حل و فصل به کمیسیون مشترک ارجاع نماید؛ به همین ترتیب، چنانچه هر یک از اعضای گروه 1+5 معتقد باشد که ایران تعهدات خود را رعایت نکرده است، هر یک از دولتهای گروه 1+5 می تواند اقدام مشابه به عمل آورد. کمیسیون مشترک 15 روز زمان خواهد داشت تا موضوع را فیصله دهد، مگر اینکه این زمان با اجماع تمدید شود. متعاقب بررسی کمیسیون مشترک، چنانچه هر عضو معتقد باشد که موضوع پایبندی فیصله نیافته است، می تواند موضوع را به وزیران امور خارجه ارجاع دهد. وزیران 15 روز خواهند داشت تا موضوع را فیصله دهند، مگر اینکه این زمان با اجماع تمدید شود. پس از بررسی کمیسیون مشترک - همزمان با (یا به جای) بررسی در سطح وزیران - خواه عضو شاکی یا عضوی که اجرای تکالیف اش موضوع بوده است می تواند درخواست نماید که موضوع توسط یک هیات مشورتی که متشکل از سه عضو خواهد بود (یکی از سوی هر یک از طرف های درگیر در اختلاف و طرف سوم مستقل) بررسی شود. هیات مشورتی می بایست نظریه غیرالزام آوری را در خصوص موضوع پایبندی ظرف 15 روز ارائه نماید. چنانچه، متعاقب این فرایند 30 روزه موضوع فیصله نیابد، کمیسیون مشترک در کمتر از 5 روز نظریه هیات مشورتی را با هدف فیصله موضوع بررسی خواهد کرد. چنانچه موضوع کماکان به نحو مورد رضایت طرف شاکی فیصله نیافته باشد، و چنانچه طرف شاکی معتقد باشد که موضوع، مصداق «عدم پایبندی اساسی» می باشد، آنگاه آن طرف می تواند موضوع فیصله نیافته را به عنوان مبنای توقف کلی و یا جزئی اجرای تعهدات اش وفق برجام قلمداد کرده و/یا به شورای امنیت سازمان ملل متحد ابلاغ نماید که معتقد است موضوع مصداق «عدم پایبندی اساسی» بشمار می آید.

37. متعاقب دریافت ابلاغ طرف شاکی، به نحو مشروح در فوق، به همراه توضیحی از تلاش های توام با حسن نیت آن طرف برای طی فرایند حل و فصل اختلاف پیش بینی شده در برجام، شورای امنیت سازمان ملل متحد می بایست منطبق با رویه های خود در خصوص قطعنامه ای برای تداوم لغو تحریم ها رای گیری نماید. چنانچه قطعنامه فوق الذکر ظرف 30 روز از تاریخ ابلاغ به تصویب نرسد، سپس مفاد قطعنامه های سابق شورای امنیت سازمان ملل متحد مجددا اعمال

خواهند شد، مگر اینکه شورای امنیت سازمان ملل متحد به نحو دیگری تصمیم‌گیری نماید. در چنین صورتی، این مفاد در خصوص قراردادهایی که بین هر طرف و ایران یا افراد و نهادهای ایرانی قبل از تاریخ اعمال آنها امضا شده باشد، دارای اثر عطف به ما سبق ندارد مشروط به این که فعالیت‌های صورت گرفته وفق اجرای این قراردادها منطبق با این برجام و قطعنامه‌های قبلی و فعلی شورای امنیت باشد. شورای امنیت سازمان ملل متحد، با ابراز نیت خود برای تصمیم‌گیری مبتنی بر ممانعت از اجرای دوباره و خودکار تدابیر در صورتی که ظرف این مدت موضوعی که موجب ابلاغ فوق شده است حل و فصل شده باشد، دیدگاه‌های طرف‌های اختلاف و هرگونه نظریه صادره توسط هیات مشورتی را ملحوظ خواهد داشت. ایران بیان داشته است که چنانچه تحریم‌ها جزئا یا کلا مجددا اعمال شوند، ایران این امر را به منزله زمینه‌ای برای توقف کلی یا جزئی تعهدات خود وفق این برجام قلمداد خواهد نمود.